

КЫСКАЧА МАЗМУНУ

Даярдаган	: Нурзада Бирназарова
Университет	: Кыргыз-Турк Манас университети
Багыты	: Финансы
Иштин сыпаты	: магистирлик диссертация
Беттердин саны	: VIV+121
Бугуру датасы	: 15\06\2010
Илимий жетекчиси	: э.и.д.доц. Райкан Курманбекова.

Кыргызстанда инвестициялык климатты жакшыртууда салык саясаттарынын ролу.

Инвестиция экономиканын өнүгүүсүндө маанилүү роль ойногондуктан бүгүнкү күндө өнүгүү деңгээлине карабастан дүйнөнүн бардык өлкөлөрү инвестиция тартуу үчүн жагымдуу шарт түзүү аракетинде. Кыргызстан да өткөөл экономиканы башынан өткөрүп жаткан учурда инвестицияга муктаж болгондуктан өлкөнүн инвестициялык климатынын абалы чоң мааниге ээ.

“Кыргызстанда инвестициялык климатты жакшыртууда салык саясаттары” деген темада жазылган бул магистрдик иш 3 бөлүмдөн турат.

Биринчи бөлүм “Кириш”. Экинчи бөлүмдө инвестициялык климат жана аны жакшыртууда салык саясаттарынын теориялык негиздери каралган. Инвестициялык климаттын аныктамасы жана ага таасир эткен факторлор жөнүндө сөз болот. Айрыкча Дүйнөлүк Банк жана башка изилдөөлөрдөгү аныктамалар алынган. Ошондой эле инвестициялык климатка тийгизген салык саясаттарын өзүнчө бөлүп карадык. Кошумча катары инвестициялык климатты жакшыртууда колдонулган кээ бир өлкөлөрдүн салык саясаттарына да токтолдук.

Үчүнчү бөлүмдө Кыргызстанда инвестициялык климаттык абалы каралган. Өлкөдө инвестициялардын мыйзамдык негиздери жана жүргүзүлгөн инвестициялык саясатка да орун берилген. Өзгөчө, инвестицияны колдоодо салык саясаттарына

көбүрөөк токтолдук. Өлкөнүн салык системасы жана анын реформаланышы жөнүндө сөз болуп, эски мыйзам менен жаңы салык мыйзамы салыштырылып, өзгөчөлүктөрү көрсөтүлгөн. Инвестициялык климатты жакшыртууда салык саясаттарынын кандай инструменттери жана кандай багытта колдонулуп жаткандыгы каралган. Айрыкча атайын салык режимдери, алардын өзгөчөлүктөрү жөнүндө айта кеттик. Кыргызстанда Эркин Экономикалык Зоналар жана алардын ишкердиктери жөнүндө да сөз кыла кеттик.

Ошондой эле Кыргызстанда инвестициянын өнүгүшү, алардын секторлук жана аймактарга жайылышы таблицаларда көрсөтүлгөндөн кийин ачыкталып берилген.

Изилдөө ишибиздин эң акыркы бөлүмүндө Кыргызстанда инвестициялык климатты жакшартуу иш аракеттери кыскача айтылып, инвестициянын өнүгүшүнө тоскоол болгон маселелери каралган. Мында чет элдик инвестициянын келиши жана ички инвестициянын өнүгүшү жана дагы инвестициянын аймактарга жайылышы боюнча негизги проблемалар жөнүндө сөз болот.

Инвестицияга тоскоол болгон проблемалардын ичинен салык саясатына көбүрөөк басым жасалды. Кыргызстан менен Түркиянын инвестицияга карата салыктык жеңилдиктери салыштырылып, жыйынтыгында өлкөнүн салык системасына дүйнөлүк тажрыйбада колдонулган инвестицияны стимулдаштыруучу салык саясаттары сунушталды.

ÖZ

Yazar : Nurzada Birnazarova
Üniversite : Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi
Bilim dalı : Maliye
Anabilim Dalı : Sosyal bilimler Enstitüsü
Tezin niteliği : Yüksek Lisans tezi
Sayfa sayısı : VIV+121
Mezuniyet Tarihi : 15/06/2010
Tez danışmanı : doç.Dr. Raykan Kurmanbekova.

KIRGIZISTANDA YATIRIM İKLİMİNİN GELİŞTİRİLMESİNDE VERGİ POLİTİKALARININ RÖLÜ

Yatırımlar iktisadi büyümede önemli rol oynadığından dolayı günümüzde gelişmişlik düzeyine rağmen tüm ülkeler yatırımı çekebilmek için uyumlu bir ortam hazırlamaya çalışıyorlar. Kırgızistan da geçiş ekonomide yaşayan ülke olarak yabancı yatırıma ihtiyacı var. Yabancı yatırımı çekmek için önce gerekli iklimi oluşturmak gerekir. Birinci bölüm “Giriş” bölümüdür. İkinci bölümde yatırım iklimi ve onu geliştirmede kullanılan vergi politikalarının teorik temelleri ele alınmıştır. Yatırım iklimi tanımlanarak, yatırım iklimini etkileyen faktörler hakkında söz edilmiştir. Ayrıca Dünya Bankası ve diğer çalışmalarda tanımlamalara yer verilmiştir. Sonra yatırım iklimini etkileyen vergi politikaları ele alınmıştır. Ek olarak bazı ülkelerde yatırım iklimini geliştirmede kullanılan vergi politikaları üzerinde durulmuştur.

Üçüncü bölümde Kırgızistandaki yatırım iklimi hakkında söz edilmiştir. Ülkenin yatırım politikası ve yasal yapılanmasına yer verilmiştir. Özellikle yatırımı teşvik eden vergi politikaları üzerinde durulmuştur. Ülkenin vergi sistemi ve yapılmış vergi reformu ele alınıp, eski yasa ile yeni yasa karşılaştırılarak özellikleri gösterilmiştir. Yatırım ikliminin geliştirilmesinde vergi politikalarının hangi araçları hangi yönde kullandığı açıklanmaya

alıřılmıřtır. Ayrıca, zel vergi rejimleri ve onların özellikleri üzerinde durulmuřtur. Kırgızistandaki zel ekonomik bölgeler ve onların faaliyetlerine deđinmiřtir. Bunun dıřında Kırgızistanda yatırımların geliřimi, sektörel ve bölgelere yayılımı tablolarda gösterilerek açıklanmıřtır.

Çalıřmamızın son bölümünde Kırgızistanda yatırım iklimini geliřtirme çabalarına kısaca deđinilip, yatırımların geliřmesine engel olan sorunlar üzerinde durulmuřtur. Burda yabancı yatırımların giriři ve yerli yatırımların geliřimi, bir de yatırımların bölgelere yayılımı ile ilgili sorunlar tespit edilmiřtir.

Yatırım engel olan faktörlerden vergi politikaları vurgulanmıřtır. Kırgızistan ile Türkiyede yatırımlarla verilen vergi indirimleri karřılařtırılarak, sonuçta ülkenin vergi sistemine uluslararası tecrübede kullanılan yatırımı teřvik eden vergi politikaları tavsiye edilmiřtir.

АБСТРАКТ

Автор : Нурзада Бирназарова
Университет : Манас
Отдел : Институт Социальных Наук
Сфера деятельности : Финансы
Качество диссертации : магистерская диссертация
Количество страниц VIV+121 :
Выпускная дата :15/06/2010
Руководитель : д.э.н. доц. Райкан Курманбекова

Налоговая политика в улучшении инвестиционного климата Кыргызстана

Инвестиции играют важную роль в развитии экономики и на сегодняшний день все страны мира, несмотря на уровень своего развития, стараются создать необходимые условия для их привлечения. Поскольку переходная экономика Кыргызстана нуждается в инвестициях, большое значение уделяется инвестиционному климату страны.

Магистерская работа на тему «Налоговая политика в улучшении инвестиционного климата Кыргызстана» состоит из трех глав.

Первая глава - «Введение». Во второй главе рассматриваются теоретические основы инвестиционного климата и налоговых политик в улучшении этого климата. Дается определение инвестиционного климата и влияющих на него факторов. Кроме того, раскрыты определения Всемирного банка и других исследований, а налоговая политика, непосредственно влияющая на инвестиционный климат, рассмотрена в отдельной главе. В дополнение, были рассмотрены налоговые политики некоторых стран, применяемые в улучшении инвестиционного климата.

В третьей главе рассмотрено состояние инвестиционного климата в Кыргызстане, правовой режим инвестирования и проводимая инвестиционная политика. Кроме этого, подробно рассмотрена налоговая политика в обеспечении

инвестиций. Рассмотрев налоговую систему страны и ее реформирование, а также сравнив старый и новый налоговый кодекс, были выявлены их особенности; инструменты налоговой политики, применяемые в улучшении инвестиционного климата, и направления их использования. Кроме того, были раскрыты налоговые режимы, их особенности, а также деятельность свободных экономических зон в Кыргызстане. Таким образом, были рассмотрены инвестиции, привлеченные в Кыргызстан, и их распределение по секторам и территориям в виде таблиц.

В последней главе рассматривается деятельность по улучшению инвестиционного климата в Кыргызстане и проблемы, препятствующие его осуществлению. Среди них можно выделить развитие внутренних инвестиций, при получении иностранных инвестиций, и распределение их по территориям. Среди факторов, препятствующих инвестициям, большое внимание было уделено налоговой политике. Сравнив налоговые льготы по инвестициям Кыргызстана и Турции, была предложена налоговая политика, стимулирующая привлечение инвестиций, на основе опыта зарубежных стран.

ABSTRAKT

Author: Nurzada Birnazarova
University: Manas
Department: Social Sciences Institute
Field: Finans
Quality of the thesis: Master's Thesis
Number of pages: VIV+121
Graduation date: 15/06/2010
Supervisor: Assoc.Dr . Raykan Kurmanbekova

TAX POLICY IN IMPROVING THE INVESTMENT CLIMATE IN KYRGYZSTAN

While the number of the countries are increasing which are realizing the transition from centrally planned economies to the market economy in the world, the number of the scientific studies are getting more and more especially for the first or the most important tool of this period foreign investments.

In this study it is aimed to evaluate on the effects of the tax incentives in Kyrgyz Republic for attracting the investments. In other words, the main aim of this study is to evaluate the role of the tax incentives for attracting the investments especially in Kyrgyz Republic.

The hypothesis of this study can be expressed in this way: for attracting the investments, tax incentives, as one of the most important incentives, must be regulated and applied, appropriately to the macroeconomic conditions, according to the international norms in the national level.

In the countries that adopt the investment based economic development, investors can be encouraged with various incentive types and also with some tax arrangements. Of these, tax deferral system, tax holiday, investment allow wants, accelerated depreciation , tax rebate, financing fund are the major tax incentives which have a wide range of application field at present. In Kyrgyzstan the tax incentives for domestic and foreign investment is efficient. the tax law of Kyrgyz Republic does not support investment – based development projects sufficiently.